

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Wojciech Katner (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa H. D.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w B.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 lutego 2013 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie trzecim wyroku
Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 kwietnia 2012 r.,

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie;**
- 2) przyznaje adwokatowi A. K. – G. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w B. kwotę 600 zł (sześćset) podlegającą podwyższeniu o podatek od towarów i usług (VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, podając że zwolnienie powoda od kosztów sądowych nie zwalnia go od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi wygrywającemu sprawę.

Powód w zażaleniu zarzucił naruszenie art. 109 k.p.c. przez uznanie, że roszczenie pozwanego o zwrot kosztów nie wygasło, chociaż w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym nie złożył wniosku o ich zasądzenie. Ponadto wadliwa wykładnia art. 102 k.p.c. była przyczyną nierozważenia wszystkich okoliczności sprawy, których ocena prowadzi do wniosku, że słusznym było nieobciążanie powoda kosztami postępowania apelacyjnego. Domagał się zmiany kwestionowanego postanowienia przez uchylenie go i odstąpienie od obciążenia powoda obowiązkiem ich zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Sąd dokonuje rozstrzygnięcia o kosztach procesu w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji, stosownie art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. O zwrocie stronie kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony sąd orzeka na jej wniosek, jeśli jest reprezentowana przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego (art. 109 § 1 k.p.c.), stosując jedną z zasad przewidzianych w art. 98 do 104¹ i art. 107 k.p.c., a wybór właściwej zasady uzależniony jest od wyniku sporu. W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny przyjął za podstawę orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego zasadę odpowiedzialności za jej wynik na tym etapie postępowania (art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.). Uszło jednak jego uwagi, że pozwany reprezentowany przez radcę prawnego, nie złożył ani spisu kosztów ani wniosku o zasądzenie kosztów postępowania w tej instancji. Nie było zatem podstaw do obciążania powoda obowiązkiem ponoszenia kosztów, których zwrotu nie domagał się przeciwnik wygrywający sprawę. W tej sytuacji bezprzedmiotowe było, także w ramach rozpoznawania zażalenia, rozważanie istnienia przesłanek do zastosowania art. 102 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. k.p.c., ponieważ wiąże się ono z obowiązkiem zwrotu kosztów przeciwnikowi, który nie powstał, z uwagi na brak wymaganego wniosku.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie w oparciu o art. 398¹⁶ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., i z mocy § 6 pkt 4 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 oraz § 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348 ze zm.) orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu zażaleniowym.